

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากนวนิยาย “วิมานลอย” แปลโดย รอย โรจนานนท์

An Analytical Study of Translation Editing and Translation Process Applied in “Gone with the Wind” Translated by Roy Rojananon

ผาณิต ขุนศรี^{1*} นครเทพ ทิพยสุกราษฎร์¹ และ สิริมน ศรีนพรัตน์¹

Phanit Kunsee^{1*} Nakonthep Tipayasuparat¹ and Sirimon Srinoparut¹

¹สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

¹Program English for Professions, Faculty of Liberal Arts, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author, E-mail: phanit.k@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเภทการปรับบทแปล และกลวิธีการแปลที่ใช้ในการแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง “Gone with the Wind” เขียนโดย มาร์กาเร็ต มิทเชลล์ (Margaret Mitchell) และในฉบับแปลใช้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า “วิมานลอย” แปลโดย รอย โรจนานนท์ โดยผู้วิจัยนำหลักเกณฑ์วิธีการปรับบทแปลของ สัจฉวิ สายบัว เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 20 ตัวอย่าง ซึ่งได้แบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ออกเป็น 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างภาษา ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า การปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป และความถี่มากที่สุดลำดับถัดมา คือ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า ในส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาที่พบมากที่สุด คือ การปรับระดับประโยค โดยการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค และรองลงมา คือ การปรับระดับประโยค โดยการเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค นอกจากนี้พบว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว และแบบเอาความควบคู่กันไป ตามความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละบท เพื่อให้งานแปลมีความเป็นธรรมชาติและยังสามารถรักษาความหมายไว้ได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ

คำสำคัญ: การปรับบทแปล กลวิธีการแปล นวนิยาย รอย โรจนานนท์

Abstract

The aim of this research was to study types of translation editing and the translation process applied in the translated version of “Gone with the Wind”, the American Civil War Historical Novel. The original version was

written by Margaret Mitchell and translated into Thai by Roy Rojananon. Sanchawi Saibua's principles of translation editing techniques were applied for data analysis using the qualitative data. The researcher purposively collected the 20 sample texts from the novel. The analytical criterion was divided into two levels: adjustment at word level and adjustment at language structure level. The results revealed that using word and idiom deletion was found most frequently at the word level, followed by using general words to replace the specific ones. Regarding the language structure level, rearranging of word order in sentences and phrases was most frequently used and reducing sentences into phrases or expanding phrases into sentences was also identified respectively. Furthermore, the research indicated that the translator used both literal and free translation techniques in order to maintain the meanings as close as possible to the original texts.

Keywords: Translation editing, Translation process, Novel, Roy Rojananon

1. บทนำ

การแปลถือเป็นศิลปะแห่งการสื่อสารวิธีหนึ่ง กล่าวคือ การแปล เป็นการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังภาษาหนึ่ง สำหรับการแปลในประเทศไทยนั้น มีมาตั้งแต่อดีต โดยเริ่มต้นจากคณะมิชชันนารีอเมริกันเข้ามาเผยแพร่ศาสนาในประเทศไทยช่วงสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จึงทำให้ผู้คนในประเทศไทยเกิดความสนใจและเริ่มเรียนรู้ภาษาอังกฤษ รวมถึงการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยกันอย่างแพร่หลาย โดยงานแปลที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ งานแปลเอกสารทางราชการ งานแปลบทความ ข่าว นวนิยาย วรรณกรรม บทภาพยนตร์ บทกวี และอื่นๆ (สุรพงษ์ คงศักดิ์, 2557) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยรัชกาลที่ 6 ซึ่งถือว่าเป็นช่วงการปฏิวัติทางภาษาของวงวรรณกรรมไทย มีการแปลบทประพันธ์ของชาวอังกฤษเป็นเล่มแรก และด้วยเหตุผลการเมืองหลังจาก พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา ทำให้คนไทยเบื่อแนวการเขียนนวนิยายไทยแบบเดิม และหันมานิยมอ่านหนังสือนวนิยายแปลมากขึ้น เป็นผลให้งานแปลนวนิยายและวรรณกรรม ได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านอย่างกว้างขวางมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งงานแปลประเภทนี้ถือได้ว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านตัวละคร อรรถรสของเนื้อเรื่องและจินตนาการของผู้แต่งจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาแปล โดยสิ่งสำคัญที่สุดของการแปลวรรณกรรม คือ การรักษาความหมายเดิมไว้ให้ครบถ้วนไม่เปลี่ยนแปลงจากต้นฉบับ (หอมหวาน ชื่นจิตร, 2527)

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การแปล คือ การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังภาษาหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งบริบททางวัฒนธรรมและโครงสร้างทางภาษา ทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวได้ ดังนั้นผู้แปลจะต้องมีความชำนาญด้านภาษา และต้องเข้าใจพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งนัยของข้อความในต้นฉบับของผู้เขียนเป็นอย่างดี ผู้แปลถึงจะสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง (ประเพศ ไกรจันทร์, 2556) การปรับบทแปล จึงเป็นกระบวนการสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาการถ่ายทอดระหว่างสองภาษาและสองวัฒนธรรมให้ถูกต้องตรงกัน ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อความหมายในภาษาฉบับแปลมีความเป็นธรรมชาติ สละสลวย และสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล

เชวง จันทระเชตต์ (2528) ได้อธิบายว่า การปรับบทแปลมีบทบาทเหมือนการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่มีผู้แปลเป็นผู้รับสารก่อน จากนั้นจึงทำหน้าที่แปลสารนั้นเป็นภาษาปลายทางหรือภาษาฉบับแปลเพื่อให้กลุ่มผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจ เช่นเดียวกับที่ สัญญา วิสาขบว (2560) ได้อธิบายว่า การปรับบทแปลที่ดีต้องสื่อความหมายของงานแปลให้เหมาะสมและคงอรรถรสมากที่สุด โดยสามารถทำบทแปลนั้นให้สละสลวย มีความเป็นธรรมชาติและสามารถเข้าถึงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง ซึ่งได้แบ่งการปรับบทแปลออกเป็น 2 ระดับคือ การปรับในระดับคำและการปรับในระดับโครงสร้าง

การปรับระดับคำ มีอยู่ 5 ประเภทคือ 1) การเติมคำอธิบาย โดยการเติมลักษณะนามในกรณีทีคำนั้น ไม่มีคำที่เปรียบเทียบกับกัน ในภาษาฉบับแปล หรือการเติมข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา เช่น Conifer = ต้นสนคอนิเฟอร์ 2) การใช้วลีหรือประโยคแทนคำเมื่อไม่สามารถหาคำศัพท์ที่เทียบเคียงได้ เช่น igloo = กระท่อมที่สร้างด้วยน้ำแข็ง 3) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่าเพื่อที่จะสามารถครอบคลุมเอาคำที่เป็นปัญหานั้นไว้ด้วย เช่น crimson = สีแดง 4) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ ซึ่งในที่นี้คือการเติมคำสันธานเพื่อแสดงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหรือวลี เช่น พอ...ก็... แม้ว่า...ดังนั้น และ 5) การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป เมื่อผู้แปลพิจารณาแล้วว่าเป็นคำที่มีความหมายซ้ำ เมื่อแปลข้อความนั้นแล้วขัดความรู้สึก หรือเป็นการทำควมถึงสิ่งที่ผู้อ่านไม่รู้จัก (สัญญา วิสาขบว, 2560, น. 88-97)

การปรับระดับโครงสร้าง เป็นการปรับลักษณะภาษาในฉบับแปลเหมาะสมกับบริบท และไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ระดับเสียง หรือการทับศัพท์ ซึ่งมีระบบอ้างอิงที่กำหนดโดยราชบัณฑิตยสถาน 2) ระดับโครงสร้างของคำ อันเนื่องมาจากความแตกต่างด้านคุณสมบัติ หน้าที่ของคำตามหลักไวยากรณ์ การประกอบคำด้วยหน่วยเสียงพิเศษเพื่อบอก พจน์ กาล และการแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น kindly = ด้วยความเมตตา the rose's (fragrance) = (กลิ่นหอม) ของกุหลาบ และ 3) ระดับประโยคซึ่งจำแนกออกได้ เป็น 5 วิธี ได้แก่ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีหรือวลีเป็นประโยค การปรับการใช้ปฏิเสธ การปรับการใช้กรตุจากและกรรมจาก การเพิ่มและละคำในประโยค และ 4) การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค ซึ่งเป็นการปรับทำนองการเขียน โดยการสลับหรือยุบรวมประโยคภายในย่อหน้านั้นๆ มักพบในการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว (สัญญา วิสาขบว, 2560, น. 98-108)

ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษา นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง "Gone with the Wind" เขียนโดย มาร์กาเรต มิตเชลล์ (Margaret Mitchell) ฉบับพิมพ์ปี พ.ศ. 2557 (พิมพ์ครั้งแรกปี พ.ศ. 2479) และในฉบับแปลใช้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า "วิมานลอย" แปลโดย รอย โรจนานนท์ เป็นนามปากกาของ ศ. คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ซึ่งมีผลงานด้านงานเขียนจำนวนมาก อาทิ เรื่องสั้นร่วมสมัยจากสหรัฐฯ วรรณกรรมชั้นเอกของสหรัฐฯ ๑ ประวัตินุคคลสำคัญของโลก เป็นต้น ซึ่งหนังสือที่นำมาวิเคราะห์เล่มนี้เป็น การพิมพ์ครั้งที่ 8 เมื่อ พ.ศ. 2557 โดยสำนักพิมพ์แสงดาว บทประพันธ์เรื่องนี้ได้ถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์แนวดราม่าโรแมนติกครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2482 สามารถทำรายได้สูงสุดในประวัติศาสตร์ของวงการภาพยนตร์อเมริกัน รวมทั้งการทำลายสถิติการได้รับรางวัลมากที่สุด นอกจากนี้ "วิมานลอย" ถือเป็นวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงและทรงคุณค่าที่ได้รับคามนิยมสูงสุดเท่าที่เคยมีมา ส่งผลให้นักเขียนอย่าง มาร์กาเรต มิตเชลล์ ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ (Pulitzer Prize) ที่มอบให้แก่ผลงานที่ประสบความสำเร็จด้านวรรณกรรมและสิ่งพิมพ์ ด้วยเนื้อหาที่มีการสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคน

อเมริกัน วัฒนธรรม ค่านิยม พฤติกรรม และสัมพันธภาพของเจ้านายผิวขาวและทาสผิวดำ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์หลักวิธีการปรับบทแปลจากวรรณกรรมเรื่องนี้ โดยนำหลักการปรับบทแปล ของ สัญฉวี สายบัว (2560) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หลักวิธีการปรับบทแปลจากวรรณกรรมเรื่องดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์ประเภทการปรับบทแปลและกลวิธีการแปล ที่ใช้ในการแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง “Gone with the Wind” เขียนโดย มาร์กาเรต มิตเชลล์ และในฉบับแปลใช้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า “วิมานลอย” แปลโดย รอย โรจนานนท์

3. อุปกรณ์และวิธีการ / วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การเลือกวรรณกรรมเพื่อการวิเคราะห์: วรรณกรรมที่ผู้วิจัยเลือกมาวิเคราะห์ คือ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง “Gone with the Wind” และในฉบับแปลใช้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า “วิมานลอย” เนื่องจาก เป็นวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงและทรงคุณค่าที่ได้รับความนิยมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นเวลามากกว่า 80 ปี

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยกำหนดกรอบวิธีการวิเคราะห์การปรับบทแปลตามแนวทางการศึกษาที่ได้ค้นคว้าจาก สัญฉวี สายบัว โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องจากการอ่านวรรณกรรมทั้งจากต้นฉบับและฉบับแปล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎี จากนั้น รวบรวมตัวอย่างการปรับบทแปลแบบสุ่มจำนวน 20 บท จากทั้งหมด 60 บท แล้วเจาะจงวิเคราะห์เฉพาะย่อหน้าแรกของแต่ละบท เนื่องจากเป็นการเขียนแบบบรรยาย ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดของ สัญฉวี สายบัว ได้ และหลีกเลี่ยงการปรับบทแปลที่เป็นบทสนทนา

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการปรับบทแปล: นำข้อมูลทั้งหมดมาเปรียบเทียบการปรับบทแปลระหว่างต้นฉบับและฉบับแปล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัญฉวี สายบัว ทั้ง 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำและการปรับระดับโครงสร้าง

3.4 สรุปและการอภิปรายผลผู้วิจัยสรุปผลของการศึกษาค้นคว้านี้ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลที่ใช้ในภาษาฉบับแปล และสรุปกลวิธีการปรับบทแปลที่พบมากที่สุด 2 อันดับในแต่ละระดับ

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษางานแปลจำนวน 20 ตัวอย่าง และวิเคราะห์การปรับบทแปลทั้งสิ้น 60 ประเด็น ผู้วิจัยได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปล พบว่าผู้แปลมีการใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความควบคู่กันไปกับการปรับบทแปลทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง ซึ่งตรงตามหลักเกณฑ์ของ สัญฉวี สายบัว (2560) ผู้วิจัยได้ข้อมูลเชิงปริมาณสรุปได้โดยเรียงลำดับในแต่ละประเภท จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่าการปรับบทแปล ในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป พบ 12 ครั้ง การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า พบ 9 ครั้ง การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ พบ 7 ครั้ง การเติม

คำอธิบาย พบ 4 ครั้ง และการเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ พบ 1 ครั้ง ในการปรับระดับโครงสร้างของภาษา ระดับประโยคที่พบมากที่สุดคือ การปรับเรียงวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี พบ 8 ครั้ง การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค พบ 5 ครั้ง ระดับโครงสร้างของคำ พบ 4 ครั้ง ระดับเสียง (การทับศัพท์) พบ 4 ครั้ง การปรับระดับประโยค โดยการเพิ่มและละคำในประโยค พบ 3 ครั้ง การปรับระดับประโยค โดยการปรับการใช้ปฏิเสธ พบ 2 ครั้ง และการปรับระดับประโยค โดยการปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก พบ 1 ครั้ง ดังจะเห็นได้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความถี่ของการปรับบทแปลระดับคำและระดับโครงสร้าง

การปรับบทแปลระดับคำ			การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา		
ลำดับ	ประเภท	ความถี่	ลำดับ	ประเภท	ความถี่
1.	การตัดคำหรือส่วนทิ้งไป	12	1.	การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค	8
2.	การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้น แทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า	9	2.	การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค	5
3.	การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ	7	3.	ระดับโครงสร้างของคำ	4
4.	การเติมคำอธิบาย	4	4.	ระดับเสียง (การทับศัพท์)	4
5.	การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ	1	5.	การเพิ่มและละคำในประโยค	3
			6.	การปรับการใช้ปฏิเสธ	2
			7.	การปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก	1

5. การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ประเภทของการปรับบทแปล ในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือส่วนทิ้งไป พบ 9 ประเด็น และความถี่รองลงมาคือ การเติมคำอธิบาย พบ 8 ประเด็น ระดับประโยคที่พบมากที่สุดคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี พบ 9 ประเด็น และถัดมาคือการเปลี่ยนวลีเป็นประโยคหรือเปลี่ยนประโยคเป็นวลี พบ 8 ประเด็น รวมทั้งกลวิธีการแปลนั้นพบว่ามีการแปลแบบเอาความควบคู่กันไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาโดยเรียงลำดับตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

การปรับบทแปลระดับคำ

วิธีการปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุดในการศึกษาคครั้งนี้ คือ การตัดคำหรือส่วนทิ้งไป จากการวิเคราะห์ทั้งหมด 20 ตัวอย่าง พบว่ามีการตัดคำหรือส่วนทิ้งไปจากฉบับแปลทั้งหมด 12 ครั้ง ซึ่งหากแปลคำหรือส่วนนั้นแล้วทำให้ภาษาในฉบับแปลมีความเข้มข้น เนื้อหาไม่กระชับ และเมื่อตัดคำหรือส่วนนั้นออกไปแล้วก็ได้ไม่ได้ส่งผลต่อความหมายที่สำคัญต่อใจความหลัก และไม่ได้ทำให้ความหมายของต้นฉบับผิดเพี้ยนไป ผู้แปลจึงพิจารณาตัดคำหรือส่วนทิ้งไปเพื่อทำให้ข้อความนั้นมีความกระชับ เข้าใจง่าย ซึ่งสามารถยกตัวอย่างอธิบายได้ดังนี้ การตัดคำ ตัวอย่างเช่น:

- ตัวอย่างที่ 4 ต้นฉบับ : “The (*monotonous*) rows of soldiers’ graves at Oakland Cemetery stretched longer every day.” (Mitchell, 2014: 204)
- ฉบับแปล: “หลุมฝังศพที่ป่าช้าโอ๊คแลนด์เป็นแถวยาวเหยียดออกไปทุกที”
(รอย โรจนานนท์, 2557: 259)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ในภาษาฉบับแปล ผู้แปลได้ละหรือตัดคำที่มีความหมายเยิ่นเย้อและซ้ำซ้อนออกไปเพื่อให้ภาษาสละสลวยและทำให้ประโยคกระชับขึ้น แต่ไม่ได้ทำให้สาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป ดังเช่นในตัวอย่างที่ 4 ผู้แปลได้ละคำ โดยไม่แปลคำว่า “monotonous” ซึ่งคำนี้เป็นคำคุณศัพท์ทำหน้าที่ขยายคำว่า “row” ในต้นฉบับ ในเรื่องหมายถึงแถวหลุมฝังศพ หากมีการแปลตรงตัวจากต้นฉบับจะแปลได้ว่า “แถวหลุมฝังศพทหารที่ดูน่าเบื่อ” ซึ่งในที่นี้ไม่ได้มีความหมายที่สำคัญต่อใจความหลักของข้อความ ผู้แปลจึงเลือกที่จะไม่กล่าวถึง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นูรินทร์ เพชรจำเริญสุข, นครเทพ ทิพย์สุภราษฎร์, สายันห์ กอเสถียรวงศ์ (2561) ที่พบว่าการละคำที่มีความหมายซ้ำซ้อน เป็นการละไม่แปลคำที่อยู่ในต้นฉบับ เพราะผู้แปลพิจารณาแล้วว่าหากตัดคำนั้นออกไปก็ไม่ได้ทำให้สาระสำคัญเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังทำให้เนื้อความกระชับ เข้าใจได้ง่าย

การตัดสำนวน ตัวอย่างเช่น:

- ตัวอย่างที่ 18 ต้นฉบับ: “..., for even to their children minds there was something frightening in the cold, impersonal atmosphere between their mother and their stepfather.” (Mitchell, 2014: 919)
- ฉบับแปล: “..., และถึงแม้จะยังเป็นเด็กอยู่ แต่ก็ยังรู้สึกว่ามีอะไรน่าหวาดหวั่นเกิดขึ้น แล้วระหว่างแม่กับพ่อเลี้ยงของแก” (รอย โรจนานนท์, 2557: 1112)

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่า ผู้แปลได้มีการตัดสำนวนหรือข้อความในภาษาต้นฉบับออกไป ดังตัวอย่างที่ 18 ผู้แปลได้ตัดข้อความที่ว่า “in the cold, impersonal atmosphere” ทิ้งไป ไม่ปรากฏในฉบับแปล เนื่องจากข้อความดังกล่าวเป็นข้อความส่วนที่ขยายซึ่งไม่ได้เป็นสาระสำคัญของประโยค และการตัดออกไปทำให้ประโยคมีความกระชับขึ้นด้วย

ซึ่งวัตถุประสงค์ที่ผู้แปลใช้วิธีการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปนั้น เพื่อต้องการสื่อความหมายเป็นไปด้วยความกระชับ ครอบคลุม ไม่ใช่คำสิ้นเปลือง และได้ใจความ หากแต่ไม่ทำให้ความหมายของต้นฉบับผิดเพี้ยน ซึ่งผู้แปลต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมตามบริบทที่เกี่ยวข้อง และทำความเข้าใจการสื่อความหมายของภาษาต้นฉบับให้ถ่องแท้ อันสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริกร ผลผลาหาร และนครเทพ ทิพย์สุภราษฎร์ (2560: 532) ที่พบว่า การที่ผู้แปลเลือกที่จะตัดคำหรือสำนวนออกไป เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าเป็นคำหรือสำนวนที่ไม่มีสาระสำคัญในบริบท เมื่อตัดไปแล้วยังคงความหมายเดิมและไม่ส่งผลกระทบต่อรรถตามต้นฉบับ ซึ่งการละคำหรือสำนวนเป็นการหลีกเลี่ยงข้อความที่ยาวเกินความจำเป็นและไม่กระชับ รวมทั้งจากผลการศึกษาของ บุญรา เสดิมโชค นครเทพ ทิพย์สุภราษฎร์ และบุษกร วิชุลตา (2559:51) พบว่า การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปนั้น เนื่องจากผู้แปลเห็นว่า เป็นคำหรือวลีที่สิ้นเปลือง ไม่มีสาระสำคัญต่อใจความหลัก เมื่อตัดออกไปแล้วไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความหมายโดยรวมของประโยคนั้นๆ และไม่ได้ลดทอนอรรถรสและสาระสำคัญของต้นฉบับไป ซึ่งตรงกับข้อสรุปของ สัจฉริ สายบัว (2560:95) ที่กล่าวว่า “คำ หรือสำนวนซึ่งมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่อยู่ในภาษาฉบับแปล และไม่ใช่อรรถรสที่มีความหมายที่สำคัญนักของต้นฉบับอาจถูกละไปไม่ปรากฏ

ในฉบับแปลได้ในกรณีเดียวคือ เมื่อการละคำหรือข้อความนั้นซึ่งแม้จะทำให้ความหมายต้องขาดไปบ้าง จะไม่ทำให้บรรยากาศรสชาติและสาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป”

การปรับบทแปลระดับคำที่พบเป็นอันดับที่สอง คือ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่ามี 9 ตัวอย่าง อันเนื่องจากความต่างแตกทางวัฒนธรรมในสังคมต้นฉบับและสังคมของฉบับแปล ทำให้ผู้อ่านไม่คุ้นชินหรือไม่มีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอเกี่ยวกับคำในภาษาต้นฉบับ ดังนั้นเมื่อมีคำที่มีความหมายเฉพาะของภาษาต้นฉบับ และในภาษาของฉบับแปลไม่มีคำหรือความหมายที่สามารถเทียบเคียงกันได้ หรือไม่เป็นที่รู้จักในสังคมของผู้อ่านงานแปลนั้นๆ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงหรือครอบคลุมกับภาษาต้นฉบับให้ได้มากที่สุด โดยคำนึงถึงเนื้อเรื่องและบริบททางวัฒนธรรมของภาษาปลายทางเป็นสำคัญ

ตัวอย่างเช่น:

ต้นฉบับ

- saloon (Mitchell, 2014: 654)
- hound (Mitchell, 2014: 686)
- moiré dress (Mitchell, 2014: 885)

ฉบับแปล

- ร้านเหล้า (รอย โรจนานนท์, 2557: 779)
- สุนัข (รอย โรจนานนท์, 2557: 818)
- เสื้อแพรตัวงาม (รอย โรจนานนท์, 2557: 1070)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าผู้แปลใช้หลักการในการใช้คำอ้างอิงที่มีความหมายกว้างขึ้น และสามารถเทียบเคียงความหมายกับภาษาต้นฉบับได้ โดยพิจารณาจากบริบทและวัฒนธรรมทางสภาพแวดล้อมและวัตถุของสังคมผู้อ่านฉบับแปล เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจคำหรือความหมายนั้น ดังเช่นตัวอย่างคำว่า “saloon” ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้เรียกสถานจำหน่ายและให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบอเมริกัน มักพบทางตะวันตกของประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 แต่เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวร้านเหล้าสไตล์อเมริกันเช่นนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักในประเทศไทย ผู้แปลจึงได้ใช้คำที่กว้างขึ้น คือคำว่า “ร้านเหล้า” ในฉบับแปลแทน รวมทั้งคำว่า “hound” ซึ่งเป็นสายพันธุ์สุนัขที่ใช้ไล่ล่าสัตว์ ค้นหาตำแหน่งของสัตว์ แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้ปรับบทแปลโดยการใช้คำที่กว้างขึ้นคือ “สุนัข” เนื่องจากไม่มีสุนัขพันธุ์ดังกล่าวในสังคมของภาษาฉบับแปล นอกจากนี้ยังมีคำว่า “moiré dress” ซึ่งเป็นชุดของสตรีในสังคมชั้นสูงทั้งในทวีปอเมริกาและยุโรปในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งชุดลักษณะดังกล่าวไม่พบในวัฒนธรรมการแต่งกายของสังคมไทย ทำให้ผู้อ่านซึ่งเป็นคนไทยไม่สามารถจินตนาการตามได้ ผู้แปลจึงเลือกที่จะใช้คำที่กว้างขึ้นแทน คือ “เสื้อแพรตัวงาม” ซึ่งการใช้คำอ้างอิงที่มีความหมายกว้างนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฌีญีญู เฟื่องระย้า และนครเทพ ทิพยศุภราษฎร์ (2558) ที่ว่า “การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่าเกิดขึ้นเพราะความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมทำให้คำบางคำในภาษาต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักในสังคมภาษาฉบับแปล จึงต้องใช้คำกว้างเพื่อให้เนื้อหากระชับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย และยังคงไว้ซึ่งอรรถรส”

การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา

การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาที่พบมากที่สุด คือ การปรับระดับประโยค โดยการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค พบ 8 ตัวอย่าง รองลงมา คือ การปรับระดับประโยค โดยการเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค พบ 5 ตัวอย่าง ดังจะยกตัวอย่างและอภิปราย ดังนี้

การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค ตัวอย่างเช่น:

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “...*for the first time*, was in contact with the unpleasantness of life.”

(Mitchell, 2014: 21)

ฉบับแปล: “...ถูกทำให้ผิดหวังอย่างแรงลง*เป็นครั้งแรก*ในชีวิต” (รอย โรจนานนท์, 2557: 25)

ตัวอย่างที่ 8 ต้นฉบับ: “...*under the wagon seat*, Prissy was curled up like a black cat with the small

baby wedged in between her and Wade.” (Mitchell, 2014: 370)

ฉบับแปล: “ปริสสิคุดคู้*อยู่ที่นั่นข้างหน้า* มงคูดูเหมือนแมวดำกำลังขด เด็กทารกนอนอยู่ระหว่างเวดกับตัวหล่อน” (รอย โรจนานนท์, 2557: 451)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าภาษาฉบับแปลมีการเรียงลำดับกลุ่มความคิดของประโยคเสียใหม่ เพื่อให้ภาษาในฉบับแปลสละสลวยขึ้น และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ในบริบทได้ดียิ่งขึ้น ดังเช่นตัวอย่างที่ 1 คำว่า *for the first time* ความหมายว่า “เป็นครั้งแรก” ซึ่งทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์ในประโยค โดยในต้นฉบับกริยาวิเศษณ์อยู่นำภาคแสดง แต่ในฉบับแปลผู้แปลได้แทรกกริยาวิเศษณ์อยู่ด้านหลังของภาคแสดงในประโยคดังกล่าวแทน ทั้งนี้หากแปลโดยไม่สลับตำแหน่งจะแปลได้ว่า “...เป็นครั้งแรกถูกทำให้ผิดหวังอย่างแรงในชีวิต” ซึ่งเป็นภาษาที่อ่านแล้วไม่รื่นหู ผู้แปลจึงได้เรียงลำดับกลุ่มความคิดเสียใหม่ ทำให้ภาษาฉบับแปลสละสลวยขึ้น เช่นเดียวกับในตัวอย่างที่ 8 คำว่า *under the wagon seat* เป็นบุพบทวลีที่ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์บอกลักษณะสถานที่ (adverbs of place) ซึ่งอยู่หน้าสุดของประโยค แต่ในฉบับแปลผู้แปลได้นำมาวางไว้หลังกริยา คือ “Prissy was curled up” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในบริบทอย่างชัดเจนมากขึ้น

ทั้งนี้ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค มีผลดีในเรื่องของการลดความแตกต่างด้านโครงสร้างทางภาษาของภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล การนำมาเรียบเรียงหรือสลับตำแหน่งคำในประโยคทำให้ภาษาสละสลวย ฟังราบรื่น เหมาะสมกับภาษาฉบับแปลนั้นๆ ผู้อ่านฉบับแปลจะสามารถเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพริน กันภัย (2555) ที่พบว่า การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลีเนื่องจาก โครงสร้างภาษาต้นฉบับมีความแตกต่างกับโครงสร้างในภาษาไทยอย่างมาก ผู้แปลจึงต้องทำการเรียบเรียงและปรับบทแปลให้อยู่ในรูปประโยคภาษาไทยให้ได้มากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฌีวัญญู เพ็ญระชา และนครเทพ ทิพยสุภราชฤทธิ์ (2558) ที่พบว่า ผู้แปลใช้การปรับบทแปลด้วยวิธีนี้ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาไทย หากแปลตามตัวอักษรจะทำให้ผู้อ่านสับสนหรือไม่เข้าใจในเนื้อหา

การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาที่พบรองลงมา คือ การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค พบ 5 ตัวอย่าง เนื่องจากผู้แปลต้องการผู้อ่านสามารถเข้าใจประโยคหรือวลีของภาษาต้นฉบับได้ง่ายขึ้น และตรงตามโครงสร้างประโยคของภาษาไทย ตัวอย่างการวิเคราะห์วิธีการปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา ประเภทการเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค มีดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 ต้นฉบับ: “...a few bright rag rugs” (Mitchell, 2014: 198)

ฉบับแปล: พรหมสีสดปูอยู่ ๒-๓ ผืน” (รอย โรจนานนท์, 2557: 248)

ตัวอย่างที่ 5 ต้นฉบับ: “...a tired, depleted army” (Mitchell, 2014: 249)

ฉบับแปล: “...กองทัพนี่กลายเป็นกองทัพที่เหนื่อยอ่อน ผู้คนโหรงเหรง” (รอย โรจนานนท์, 2557: 315)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้แปลได้ปรับนามวลี คำว่า a few bright rag rugs โดยมีค่านามหลักคือ rugs วางไว้ตำแหน่งท้ายสุดของข้อความ ซึ่งในฉบับแปลผู้แปลได้แปลว่า “พรมสีสดปูอยู่ ๒-๓ ผืน” จะเห็นได้ว่าค่านามหลักได้วางอยู่ในตำแหน่งแรกของข้อความแล้วตามด้วยส่วนขยายตามโครงสร้างภาษาไทยที่ผู้อ่านคุ้นชินและคงความหมายของต้นฉบับ และอีกหนึ่งตัวอย่าง ต้นฉบับ ...a tired, depleted army ซึ่งเป็นนามวลี และในฉบับแปลผู้แปลได้เปลี่ยนเป็นประโยคว่า “...กองทัพนี้กลายเป็นกองทัพที่เหนื่อยอ่อน ผู้คน โหรงเหรง” โดยการใส่คำที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคคือคำว่า “กองทัพ” และคำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาคือคำว่า “กลายเป็น” เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้แปลใช้วิธีการเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค เพื่อปรับโครงสร้างทางภาษาให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบททางภาษาของผู้อ่านฉบับแปล การปรับบทแปลด้วยวิธีนี้จะช่วยสื่อความหมายได้อย่างกระชับ ชัดเจน และสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมเกียรติ ศิลปะระเสริฐ (2547) ที่พบว่า การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค เพื่อให้ภาษามีลักษณะเป็นธรรมชาติ ตามโครงสร้างภาษาของฉบับแปลมากที่สุด วัตถุประสงค์หลักของผู้แปลก็เพื่อให้เกิดความสละสลวยในภาษาที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

6. บทสรุป

จากการศึกษาในส่วนของกลวิธีการแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง “Gone with the Wind” และในฉบับแปลใช้ชื่อเป็นภาษาไทยว่า “วิมานลอย” ซึ่ง “นวนิยาย” จัดได้ว่าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง พบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวและแบบเอาความควบคู่กันไป แต่ส่วนใหญ่จะค่อนข้างไปทางการแปลแบบตรงตัวมากกว่า เนื่องจากต้องการให้ผู้อ่านได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามต้นฉบับให้มากที่สุด มุ่งเน้นความถูกต้องและแม่นยำ แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงด้าน โครงสร้างของภาษา และการใช้คำเพื่อให้เป็นตามหลักการใช้ภาษาของฉบับแปล โดยผู้แปลได้เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาที่กระชับ และใช้ภาษาอย่างสละสลวย แต่ยังคงอรรถรสของเรื่องราวในต้นฉบับไว้ ซึ่งผู้แปลได้เลือกใช้กลวิธีการแปลแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของบริบท เนื่องจากวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และความเชื่อ ของสังคมต้นฉบับและสังคมฉบับแปลที่แตกต่างกัน

จากการศึกษารายนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง “Gone with the Wind” มีการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ จึงเป็นที่น่าสนใจในการหยิบยกบทบรรยายภาษาไทยของวรรณกรรมเรื่องนี้ที่นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ มาศึกษาเพื่อเปรียบเทียบถึงความแตกต่าง ระหว่างการใช้ภาษาในวรรณกรรมแปลและบทภาพยนตร์
2. ศึกษาวิธีการปรับบทแปล นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สงครามกลางเมืองของอเมริกา เรื่อง “Gone with the Wind” โดยใช้ทฤษฎี กรอบความคิดของนักวิชาการท่านอื่นนอกเหนือจากทฤษฎีของ สัญญาวิ สายบัว
3. ศึกษาการปรับบทแปลในงานแปลด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่วรรณกรรม เช่น นิทาน บทภาพยนตร์ บทละคร บทเพลง เพื่อวิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างของภาษาที่ใช้ในงานด้านนั้นๆ

เนื่องจากการศึกษารายนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษานวนิยายแปลเพียงเล่มเดียว ที่มีการแปลเพียงบุคคลเดียวในประเทศไทย ดังนั้น ผู้ที่สนใจศึกษาในด้านกลวิธีการแปลนวนิยายสามารถขยายผลเป็นการศึกษาผู้แปลท่านอื่น ๆ ได้

และนอกเหนือจากนวนิยายแปลยังสามารถขยายการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ เช่น วรรณกรรมเยาวชน หนังสือ บทเพลง และบทภาพยนตร์ เป็นต้น

7. กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร. นครเทพ ทิพย์สุกรราษฎร์ อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งกรุณาชี้แนะแนวทาง และให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์มาโดยตลอด รวมทั้งคณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้อันมีค่าให้ อีกทั้งบิดา มารดา และครอบครัวของข้าพเจ้า ที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

8. เอกสารอ้างอิง

แขวง จันทระเจตต์. (2528). *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ณัฐปัญญา เพ็ญระชา และนครเทพ ทิพย์สุกรราษฎร์. (2558). การวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรม เรื่อง “คนตัวจิ๋ว”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต*, 11(19), 1-14.

นุรินทร์ เพชรจำริญสุข นครเทพ ทิพย์สุกรราษฎร์ และสายัณห์ กอเสถียรวงศ์. (2561). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากเรื่องสั้น “อีไลอัสกับผีทะเล”. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เเบญจมิตรวิชาการครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยธนบุรี* (30 พฤษภาคม 2561), 343-349.

บุษรา เศติมโชค นครเทพ ทิพย์สุกรราษฎร์ และนุญกร วิชชุดตา. (2559). การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “เด็กชายในชุดนอนลายทาง”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*, 2559 (ฉบับพิเศษ), 43-60.

ประเพศ ไกรจันทร์. (2556). *คู่มือการแปลภาษาอังกฤษ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ไพริน กันภัย. (2555). การวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากหนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน”. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2555* (10 เมษายน 2555), 444-451.

รอย โรจนานนท์. (2557). *วิมานลอย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

สัจฉวิ สายบัว. (2560). *หลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริกกร ผลผลาหาร และนครเทพ ทิพย์สุกรราษฎร์. (2560). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “เจ้าหญิงน้อย”. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7* (24 พฤศจิกายน 2560), 524-538.

สมเกียรติ ศิลประเสริฐ. (2547). *กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนของแมกไม้มือเรื่อง ซิลารายที่สุด และ นื่องเล็กยังร้ายอยู่* (Unpublished thesis). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

สุรพงษ์ คงศักดิ์. (2557). *หลักการแปล* (ฉบับปรับปรุง). นครราชสีมา: สำนักพิมพ์โคราชมาเก็ตติ้งแอนด์โปรดักชั่น.

หอมหวาน ชื่นจิตร์. (2527). *การแปล: อาชีพสู่ปวงชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

Mitchell, M. (2014). *Gone with the wind*. London: Pan Books.